

VYDEJTE SE NA VÝLET S KLASÁČKEM ZA ŠEMÍKEM NA VYŠEHRAD

STRUČNÝ POPIS VÝLETU:

Procházka po vyšehradských hradbách, tajemnými chodbami do podzemí a zase zpět na bájně místo pobytu kněžny Libuše.

DÉLKA TRASY:

2 km

OBTÍŽNOST:

Velmi lehká trasa pro všechny věkové kategorie. Pohodlné stezky, mnoho hřišť a prohlídkových okruhů dle věku dítěte. Naprostá jistota! Výlet je možné absolvovat s kočárkem, na kole i se psy. Ale pozor, velká část procházky vede po dlažbě!

VÝCHOZÍ BOD VÝLETU:

Táborská brána na Vyšehradě.

PARKOVÁNÍ:

Pod Táborskou bránou je malé placené parkoviště nebo v přilehlých uličkách.

OTEVÍRACÍ DOBA A VSTUPNÉ:

Kasematy www.praha-vysehrad.cz

Bazilika sv. Petra a Pavla <https://bazilika.kkvys.cz/>

WC:

V areálu Vyšehradu.

MOŽNOST OBČERSTVENÍ:

Po celé trase jsou stánky s občerstvením a restaurace.

ZA ŠEMÍKEM NA VYŠEHRAD

LEGENDA PRO RODIČE A POPIS TRASY:

Milí cestovatelé,

pražský Vyšehrad patří, podle známých legend, k nejpamátnejším místům české historie.

Právě zde, jak tvrdí pověsti, kterým rádi věříme, sídlil bájný kníže Krok se svými dcerami.

A byla to vyšehradská skála, odkud kněžna Libuše pronesla onu slavnou věštbu Praze: „*Vidím město veliké, jehož sláva hvězd se bude dotýkat...*“ A z té samé skály skočil do Vltavy Šemík s Horymírem.

Vyšehrad je místo přeplněné vzácnými památkami a historickými fakty. My jsme pro vás společně s Klasáčkem připravili trasu, která děti nebude nudit, a ještě se v jejím průběhu s pomocí hádanek a úkolů dozvědí o historii něco víc, než co se dočtou v učebnicích.

Můžeme zaručit, že po procházce s námi si budou pamatovat některé věci opravdu dlouho.

Výlet je možné podniknout celoročně, doplňovačku jsme směřovali dětem školního věku,

úkoly mohou plnit děti už od tří let. Pro vyluštění tajenky není nutné vstupovat ani do káseň, ani do baziliky. Přejeme hezkou zábavu!

DOPIS DĚTEM:

Ahoj, kluci a holky,

dnešní cesta za hádankou vás zavede do míst, kde se psala česká historie. Na toto místo přišel Přemysl Oráč, od něhož historicky odvozoval svůj původ královský rod Přemyslovců.

Dávný hrdina Bivoj sem přinesl z okolních lesů obávaného strašlivého kance a kůň Šemík v sedle s Horymírem odvážným skokem překonal vyšehradské hradby, přeplaval Vltavu a uháněl kamsi k Neumětelům.

Stejně jako k ostatním našim výletům jsme i k tomuto připravili originální mapu

s vyznačenou trasou. Když půjdete správnou cestou, budete se pozorně rozhlížet, číst texty a poslouchat, co říkají rodiče, jistě splníte všechny úkoly.

Jdeme na to!

Pokud přijedete s rodiči autem, tak doporučujeme zaparkovat na malém parkovišti pod Táborskou branou. V případě, že pojedete metrem C, vystoupíte ve stanici Vyšehrad. K bráně to seběhnete ulicí Na Bučance. A pak stačí jen pevně utáhnout tkaničky u bot a vyrazit. :)

Naše putování začíná totiž právě zde, u brány ze 17. století. V prostoru nad průjezdem jsou tři místnosti. Z jedné vedou střílny kryjící prostor před branou, další místnost sloužila jako kancelář a poslední jako strážnice. Vidíte je?

Před branou je cedulka, která upozorňuje na to, že nad celým areálem převzala záštitu jedna světová organizace.

1. Jak se jmenuje světová organizace, do jejíhož seznamu kulturního bohatství Vyšehrad patří?

Za Táborskou bránou se na chvíli zastavte a otočte. Který strom vidíte na pravé straně? Podívejte se před sebe, vidíte někde písmenko „i“? Ano, je to informační centrum, můžete si zde koupit mapu s plánem Vyšehradu...

Před sebou vidíte první možnost občerstvení a naproti žlutý dům. Najdete na něm podobizny dvou mužů?

Pokračujeme rovně k další bráně. Jmenuje se Leopoldova, je nejkrásnější dochovanou barokní bránou vyšehradského opevnění. Byla postavena v 17. století. Kolem roku 1840 byla upravena, a z této doby také pocházejí vrata a celý mechanismus s kladkami. Dobře se na ni podívejte a řekněte nám, kolik vidíte lvů a orlic?

Nyní se blížíte ke staré stavbě s kruhovým půdorysem. Je to rotunda. Jmenuje se po jednom světcí, jenž slaví svátek v listopadu a přijíždí na bílém koni.

2. Jak zní jméno světce z rotundy?

Nejmenuje se tak náhodou někdo z vás nebo nějaký váš kamarád či příbuzný? Zkuste si vzpomenout...

Rotunda sv. Martina je nejstarší dochovanou rotundou na území Prahy. Byla postavena v 11. století. To je tisíc let! Dovedete si představit, jak je to dlouhá doba? Pamatuje ji vaše prapraprapraprapraprapraprababička. V době husitských válek, v roce 1420, byla rotunda vyplněna. Během třicetileté války sloužila dokonce jako zásobárna střelného prachu. Obnovena byla na počátku 18. století, ale při bombardování Prahy pruským vojskem v roce 1757 došlo opět k jejímu poškození, z té doby pochází koule ve zdi rotundy.

Vidíte ji? Je napravo nad vchodem.

Později byl kostelík Josefem II. zrušen. Do roku 1850 sloužil jako skladiště a poté i jako obydlí chudých lidí. Současná podoba rotundy je výsledkem obnovy v letech 1878–1880.

Poslední větší oprava kaple se uskutečnila v roce 1991.

Spočítejte okna rotundy. Kolik jich máte? My jich napočítali pět.

3. Napište do tajenky druhé písmeno z nápisu nad dveřmi do rotundy.

Jedna krásná rotunda stojí na hoře Říp. I tam vede jeden z našich výletů s tajenkou. Teď už se vydejte dolů z kopce k naší další zastávce – budou jí tajemné chodby, kasematy. Napravo je malý parčík s kapličkou. Může se stát, že na vás vykoukne ze stromů zvědavá veverka. Máte s sebou oříšky? Ale pozor, pro veverku jen ty nesolené! ... A jak si myslíte, že se říká samečkovi od veverky? Co třeba veveřák? :)

A vidíte ostružiní? Kdo z vás má rád ostružiny?

Pomalou přicházíme k Cihlové bráně. Proč se tak jmenuje, je na první pohled jasné.

Když do ní vejdete, podívejte se nad sebe. Na co je asi ta síť? Aby vám něco nespadlo na hlavu, budulínci. Právě odsud se do chodeb vchází.

Kasematy jsou chodby v pevnostních valech, které slouží k soustředění vojska a jeho nepozorovanému přesunu. Vyšehradská pevnost je začala stavět v roce 1654 na základě rozhodnutí císaře Ferdinanda III., měří necelý kilometr. Chodby jsou nejméně 2 metry vysoké a 1,5 metru široké. Kasematy se nacházejí po obou stranách brány, pravá část chodeb vede

do podzemního sálu zvaného Gorlice, což bylo takové shromaždiště vojáků, sklad potravin a munice. Pevnost sloužila také jako případný protiletectký kryt a skladiště brambor a zeleniny. Prostor byl vyklizen, zrekonstruován a zpřístupněn veřejnosti teprve v 90. letech 20. století. Sál je součástí prohlídky kasemat a je zde umístěno 6 originálních soch z Karlova mostu.

Pokud se chcete jít podívat dovnitř, klidně můžete. Pro ty, co se zatím vydají po schodech nahoru k hradbám, přidáme jednu zajímavost.

Vyšehradské kasematy se v době pruské války v roce 1744 mohly stát zkázou celého Vyšehradu. Prusové zde při svém odchodu z Prahy uložili 133 sudů střelného prachu se záměrem vyhodit vyšehradskou pevnost do povětří. Poslední voják měl odpálit doutnáky. Zkáze unikl Vyšehrad jen díky třem odvážným Podskalákům, kterým se podařilo doutnáky včas odstranit. Za tento hrdinský čin byli osobně vyznamenáni císařovnou Marií... a zároveň dostali doživotní roční rentu 200 zlatých. A my se ptáme:

4. Jak se jmenovala císařovna Marie celým jménem?

(Prozradíme, že byla matkou dvou císařů, Josefa II. a Leopolda II.)

Pokračujeme cestou vpravo vzhůru k budově probošství. Kolem vidíte kaštiny a na jaře tady krásně voní jasmíny...

Nad vraty je nápis v latině. Víte, co znamená? Jedině Bohu buď sláva! Přiznáváme, že jsme si museli vzít na pomoc slovník. :)

Blížíme se k vyšehradskému hřbitovu a na Slavín. Zkrátíme si přes něj cestu k bazilice.

Na kované mříži při vstupu do kostela na nás čeká další slovo do tajenky.

5. Co je překříženo nad kovaným vstupem na hřbitov?

Zkřížené vyšehradské klíče symbolizují Vyšehradskou kapitolu, najdete je všude kolem.

A co strašlivého vidíme na sloupcích kolem?

Jaký letopočet je sestaven z dlažby hned za vchodem?

Hrobka Slavín je součástí Vyšehradského hřbitova, nachází se na jeho východní straně. A co to vlastně je? Koncem 80. let 19. století se tehdejší elita rozhodla vybudovat jakési společné místo posledního odpočinku vynikajících českých osobností. A tak se také stalo!

My kolem něj nejdeme, ale cestou k bazilice můžete vidět například hroby spisovatelky Gabriely Preissové, herců Jaroslava Marvana, Zdeňka Štěpánka, slavného fotbalisty Josefa Bicana či tvůrce Rumcajse, Manky a Cipíška Radka Pilaře... Najdete i jiná slavná jména?

Co třeba hrobeček posetý notami? Komu asi patří...?

Dostáváme se přímo k historické perle Vyšehradu.

Chrám sv. Petra a Pavla, dnes bazilika sv. Petra a Pavla, zaznamenal od svého založení (kolem roku 1070) knížetem Vratislavem II. mnoho přestaveb. Poslední podoba z roku 1885 je novogotická. Generální oprava kostela se uskutečnila nedávno v letech 1979–1994.

Z důležitých událostí, které jsou s tímto místem spjaté, je nutné zmínit rok 1070, kdy zde Vratislav II. založil vyšehradskou kapitolu, rok 1085 spojený s jeho korunováním nebo období vlády Karla IV. Ten si Vyšehrad zvolil jako výchozí bod ke korunovačním průvodům českých

panovníků. Z této doby je v kostele také uchován vzácný deskový obraz Madony Vyšehradské, zvané Dešťové. K obrazu prý v suchých obdobích chodívala procesí žádat o změnu počasí. Málo známou zajímavostí tohoto chrámu jsou zvony, do nichž jsou vyryty motivy inspirované zemědělskými pracemi. Můžete najít stříhání ovcí, okopávání polí nebo dojení krav. V bazilice sv. Petra a Pavla by se také měla nacházet krypta s ostatky prvních Přemyslovců: Vratislava II., jeho bratra Konráda, a také Soběslava I. a Soběslava II. Vykopávky prozatím tuto domněnku nepotvrdily.

Na průčelí chrámu je pamětní deska, která připomíná křest 14 českých knížat v Řezně roku 845. Dokážete ji najít? Na stejném místě na vás čeká další slovo do doplňovačky...

6. Co drží v ruce anděl na plastice nad vstupem do chrámu?

Najdete tady také krále a královnu s harfou v ruce? A vousatého a zamračeného pána? Teď se otočte a na protilehlé restauraci zkuste najít Elišku Přemyslovnu. My jsme kolem ní procházeli v dešti a vypadalo to, jako když pláče, kapky jí stékaly po obličejích...

Nyní pokračujeme rovně přes park až k místům, kde kněžna Libuše předpovídala budoucnost a odkud také skočil do Vltavy Šemík s Horymírem. Napravo od vás před studnou můžete vidět základové zdivo knížecího sídla z 11. století. Nalevo jsou zase sochy Václava Myslbeka. Najděte Libuši s Přemyslem. V létě na trávě lidé cvičí nebo si dělají piknik a jedí svačinky. Jaké svačinky máte rádi vy? Co třeba vyzkoušet pomazánku z červené řepy, podobnou té, kterou si klidně mohla dávat už i Libuše s Přemyslem? Videorecept na její přípravu, a spoustu dalších tipů, najdete na webu Akademie kvality.

Červená řepa je zdravá, cenově dostupná a k mání od lokálních pěstitelů. Její sezona startuje s příchodem podzimu, ale bez problémů se dá skladovat až do jara. Syrovou ji přidáváme nejčastěji do zdravých smoothie, která nám v období chřipek a nachlazení spolehlivě nakopnou imunitu. Báječně chutná v salátech, pečená ladí s kozím sýrem, poslouží i jako příloha k masu a je základem výživného boršče. Konzumují se i mladé listy, ať už syrové ve smoothies a salátech, nebo dušené v podobě špenátu. Dá se z ní zkrátka vykouzlit řada skvělých jídel a doba, kdy jsme ji znali jen na kostičky nakrájenou ve sladkokyselém nálevu, je dávno pryč.

Pomalou přicházíme k překrásným výhledům. Budou nás provázet celou cestu až k dětskému hřišti. Vidíme Vltavu, Pražský hrad, v dálce vrch Děvín. Pokud bychom se dívali doprava a pak jakoby za sebe, tak bychom mohli zahlédnout Polabí. Polabská nížina je jednou z nejurodnějších oblastí naší republiky. Teplá a úrodná půda umožňuje pěstovat pšenici, ječmen, cukrovku, kukuřici a nejrůznější zeleninu, třeba právě červenou řepu.

Nyní už necháme historii a zemědělství spát a budeme si vyprávět příběhy z pověstí. Jedna z nich vypráví o siláku Bivojovi, který sem na zádech přinesl jedno lesní zvíře.

7. Jak se jmenovalo zvíře, které přemohl Bivoj?

Vyšehradská skála s tzv. Libušinou lázní nám připomíná staré české pověsti. Na vrcholku skály stála podle představ našich národních obrozenců bájná kněžna Libuše, když zakládala

město Prahu a věštila jeho slávu. Libušina lázeň je ve skutečnosti zřejmě jen pozůstatkem středověkého pevnostního objektu. Vzpomenete si, jak se jmenoval muž, pro kterého poslala svého koně, aby jí ho přivedl za manžela? Byl to vladyka Přemysl.

8. Jak se jmenoval Přemysl dalším jménem?

(Říkali mu tak podle jedné zemědělské činnosti.)

Nyní se podívejte velmi opatrně dolů ze skály. Představte si, že v těchto místech se Šemík odrazil a skočil s Horymírem přímo do Vltavy...

Podle starých českých pověstí byl Horymír neumětelský vladyka, který byl knížetem Křesomyslem odsouzen k smrti za ničení dolů, kde se těžilo zlato a stříbro. Před smrtí ho zachránil jeho věrný kůň hrdinským skokem z vyšehradské skály. Překvapený kníže pak udělil Horymírovi milost. Statečný kůň Šemík však skok nepřežil a je pochován v Neumětélích, v sídle vladyky Horymíra, kde stojí dodnes jeho hrobka. Pověst se objevuje poprvé v Hájkově Kronice české. Literárně ji zpracoval známý spisovatel v knize Staré pověsti české.

9. Jaké je příjmení autora Starých pověstí českých?

(Když byl malý, volali na něj Lojzíku...)

Pokud jste prošli kolem zdi, vinice a podél parku, jistě jste se již nabažili výhledů. Teď si můžete jít hrát. Před vámi je totiž nádherné dětské hřiště s prolézačkami, středověkým hradištěm, myší dírou, totemy a jinými atrakcemi. Bude se vám tady líbit. Jakmile najdete kněžnu Libuši a její sestry, máte pro dnešek splněno.

10. Jak se jmenovala blondatá sestra kněžny Libuše?

Jaké slovo na vás vykouklo z tajenky? Jste také odvážní? Určitě ano, jestli jste dnes svědomitě plnili všechny své úkoly. Až si pohrajete, pod hřištěm se napojíte na cestu, kterou už znáte, a ta vás dovede do cíle. :)

Pokud ještě nejste unaveni, určitě se vydejte od rotundy doleva k bazilice. Vpravo se můžete podívat na dravé ptáky a o kousek dál zkuste najít jeden začarovaný sloup.

Takzvaný Čertův sloup se na tomto místě nachází od roku 1888. Jednotlivé kusy mají délku 160 až 240 centimetrů. Původ kamenných sloupů není jasný. Podle pověsti dopravil sloup na Vyšehrad sám pekelník, když se s místním knězem vsadil, že donese na Vyšehrad z chrámu sv. Petra v Římě sloup dřívě, než kněz doslouží mši. Kněz s pomocí sv. Petra sázku vyhrál a vzteklý čert upustil sloup nad vyšehradským chrámem. Rozbitý strop se prý pak po dlouhá léta nedařilo zaklenout. Některé teorie objasňující původ sloupu tvrdí, že se jedná o dávný časoměřič či milník, některé mluví o sloupu jako o středověkém pranýři. Asi nejpravděpodobnější je verze o sloupu jako původní součásti románské baziliky sv. Petra z 11. nebo 12. století. Nejpravděpodobnější a nejnudnější. My si samozřejmě myslíme, že kameny sem přinesl čert. :)

A to je od nás dnes opravdu vše. Přejeme už jen šťastnou cestu domů!

REKAPITULACE OTÁZEK DO KŘÍŽOVKY:

1. Jak se jmenuje světová organizace, do jejíhož seznamu kulturního bohatství Vyšehrad patří?
2. Jak zní jméno světce z rotundy?
3. Napište do tajenky druhé písmeno z nápisu nad dveřmi rotundy.
 4. Jak se jmenovala císařovna Marie celým jménem?
 5. Co je překříženo nad kovaným vstupem na hřbitov?
 6. Co drží v ruce anděl na plastice nad vstupem do chrámu?
 7. Jak se jmenovalo zvíře, které přemohl Bivoj?
 8. Jak se jmenoval Přemysl celým jménem?
 9. Jaké je příjmení autora *Starých pověstí českých*?
 10. Jak se jmenovala sestra kněžny Libuše?

Věříme, že jste si cestu za naší tajenkou užili. Těšíme se, že vás na některém z našich Klasáčkových výletů zase někdy potkáme. Přejeme šťastný návrat domů!

Chcete se dozvědět **další zajímavosti** a informace o značkách kvality? Vše najdete na jednom místě zde: www.akademiekvality.cz

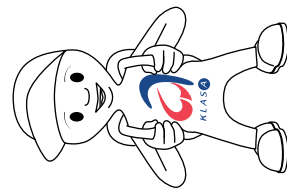

Recepty na doma i na výlety inspirované produkty značek kvality najdete zde: www.akademiekvality.cz/recepty

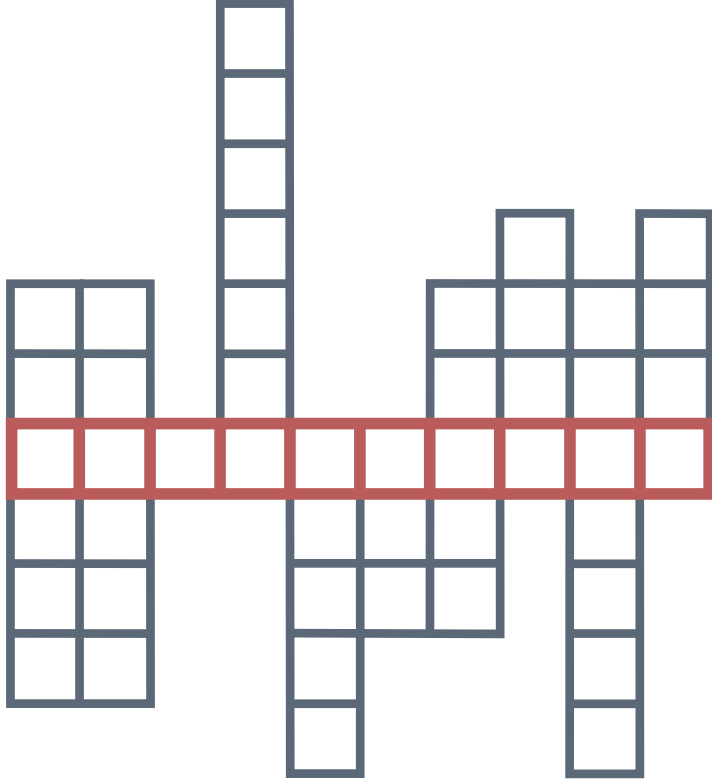
Někdy je nutné zůstat doma v teple a pak se budou hodit **tipy, jak zabavit neposedné děti**. Zde najdete pracovní listy, fotonávody i další inspiraci pro malé i velké. www.akademiekvality.cz/pospolu-u-stolu

ZA ŠEMÍKEM NA VYŠEHRAD

ZA ŠEMÍKEM
NA VYŠEHRAD

KŘÍŽOVKA

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

